

GEPREMOLARISEERDE LATERALE BOVENSNIJTAND

C. GYSEL

Zeer in het algemeen kan men de premolarisatie van een snijtand – meestal de laterale bovensnijtand – anatomisch beschrijven als de omvorming van snijrand tot kauwvlak. In deze ruime zin behoren daartoe de betrekkelijk frequente karakteristieke tonvormige tand, de hypertrofieën van het cingulum en de margoïde differentiatie.

Veel zeldzamer neemt de kroon van de laterale bovensnijtand – waarvan de morfologische labiliteit bekend is – een uitgesproken premolaarvorm aan, zoals in de afbeelding: er is een occlusaal vlak, door een crista in twee delen gescheiden, en het vestibulaire gedeelte vertoont de kenmerken van een knobbel (ons tweede geval op een totaal van ruim 8000 kinderen).

Een dergelijke anomalie kan men verklaren door de leer van de equipotentie der tandkiemen, welke echter twee betekenissen heeft.

In de klassieke mening (Bolk, De Jonge en anderen) is aan elke tandkiem het vermogen inherent om, bij een stoornis van zijn normaal ontwikkelingsmechanisme, de dimere gestalte aan te nemen van de zogenaamde oervorm, namelijk die van de premolaar.

Volgens de moderne theorie der morfogenetische velden (Butler, Vandenbroek, Quinet) is de tandkiem echter een totaal vormloze materie die zich tot onverschillig welke tand: incisief, hoektand, molaar of premolaar kan ontwikkelen als hij zich maar op een bepaalde daartoe geschikte plaats bevindt, een plaats die door het overeenstemmende vormgevend veld wordt beheerst.

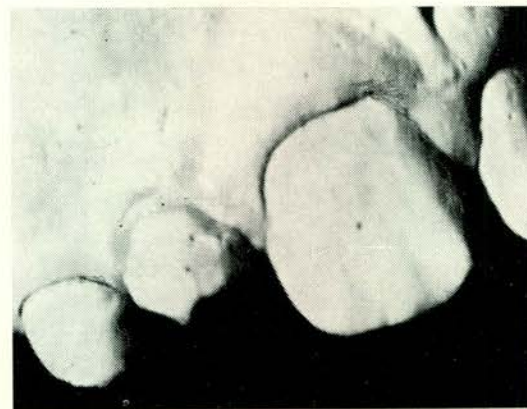
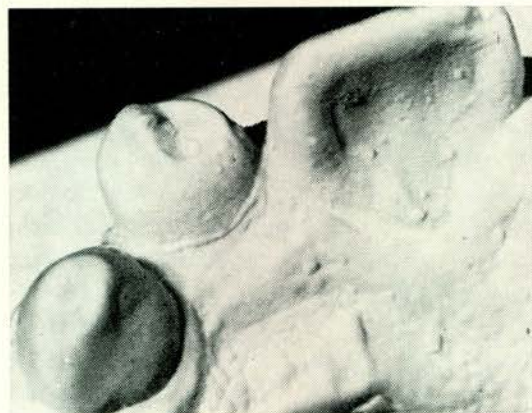
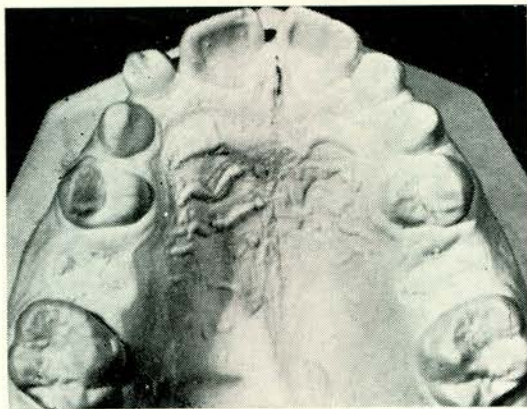
Een zich op zijn plaats bevindende snijtand met een premolaarvorm schijnt mij geen argument ten gunste van Butler's „Field Theory”.

Résumé:

Incisive latérale supérieure prémolarisée, c'est-à-dire dont la couronne a nettement la forme d'une prémolaire. L'existence de pareille anomalie ne plaide pas en faveur de la théorie des champs morphogénétiques.

Literatuur:

1. Boer, J. de (1968): Een conclusie uit Butler's „Field Theory”. N.T.v.T. 75: 615.
2. Gysel, C. (1964): Premolarisatie van de bovenste laterale snijtand. Belg. T.v.T. 19: 661.
3. Gysel, C. (1970): Odontogénèse de la dent et gradients morphogénétiques. Revue Belge Méd. Dent. 25: 313.
4. Jonge, Th. E. de (1935): Die Dimerie der Frontzähne. Zürich.

5. Jonge, Th. E. de (1969): Enkele gedachten mede rondom Butler's „morphogenetic Fields”. N.T.v.T. 76: 42.
6. Quinet, G. E. (1964): Les gradients morphogénétiques dentaires. Bull. G.I.R.S. 7: 408.
7. Vandenbroek, G. (1969): L'évolution de la canine. Spreekbeurt gehouden voor de Belg. Ver. v. Orth. op 15 februari.

Camille Huysmanslaan 69,
2020 Antwerpen 2, België.